

דף נב.

עין משפט א.

אה"ע סימן עה סעיף ו

ו. כהן שנשבת אשתו^ו חייב לפדותה ואפי' שאסורה עליו יפדנה ויחזיר אותה לבית אביה, ואפי' אם היא במדינה אחרת, ובבעלה ישראל מותרת לו, ואם^ז רצה אח"כ מגרשה ונותן לה כתובה.

עין משפט ב.ג.

אה"ע סימן עה סעיף ה

ה. הבעל שנדר נדר שחייב לגרשה ונשבת אח"כ, אינו חייב לפדותה^ח דמשעה שהדירה נתחייב לגרשה וליתן כתובה.

עין משפט ד.

יו"ד סימן רלה סעיף ג

ג. הדיר את אשתו שלא תתקשט או לא תאכל דבר מין פלוני אפי' רע ולא טעמה אותו מעולם, ותלאו בתשמיש שאמר קונם תשמישך עלי אם תתקשטי או תאכלי מין פלוני, או שאמר קונם הנאת תשמישך עלי אם תלכי לבית אביך יותר מחדש אם הוא דר עמה בעיר, או יותר מרגל אם הוא דר בעיר אחרת הרי זה יקיים ז' ימים ואז יוציא ויתן כתובה ט. ואם היא נדרה שאמרה קונם מין פלוני עלי או קונם שלא אתקשט, או

ו. ממשנה נ"א ע"א. וכתב הב"ח דאם מבינים מהאשה שאין רצונה שיפדוה אפי' בישראל אסורה לבעלה אם פדאה.

ז. משמע דר"ג לא החרים בזה ואף בע"כ יכול לגרשה, וכתב הר"ן בפ' נערה דשבועה שחוששין לה שמא נבעלה ברצון אין בעלה חייב לפדותה והיינו שנשבת בגלל נפשות דאז חיישינן לה לרצון, ודוקא אשת ישראל אבל אשת כהן דמיד משעת השביה נאסרה עליו ובכל זאת התחייב לפדותה מתנאי כתובה, חייב הוא לפדותה שאין איסור שביה גורם לה דלא כאביי וכרבא. שם נ"ב, וכ"כ הח"מ.

ח. שם בדף נ"ב וכו' יהושע, ואם נדרה היא וקיים הוא אפי' אחר שנשבת חייב לפדותה, שהוא נתן אצבע בין שיניה, כ"כ הח"מ.

ט. שם במשנה ותוספתא, וכאוקימתא בגמ' בדף ע"א ע"ב, וכרב כהנא דאין מאכילין לאדם דבר האסור.

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

יאסר תשמישך עלי אם אוכל מין פלוני או אתקשט בקישוט פלוני או אם אלך לבית אבי והבעל שמע ולא הפר לה יוציא מיד ויתן כתובה^ז. ולהרמב"ם^כ בנדרה היא וקיים הבעל אם רוצה לישב ולא תאכל מאותו המין תשב תחתיו, ואם הבעל אומר אי אפשרי באשה נדרנית יוציא ויתן כתובה, וה"ה אם נדרה שלא תלך לבית אביה שאמרה קונם תשמישך עלי אם אלך לבית אבי ושמע הבעל ולא הפר, וכן אם אמרה קונם תשמישך עלי אם אלך לבית האבל או לבית המשתה ושמע ולא הפר לה, וה"ה אם אמרה קונם תשמישך עלי אם אעשה שום מלאכה ושמע ולא הפר, או אמרה קונם תשמישך עלי אם אשאל משכני דבר או אם אשאל כלי ושמע ולא הפר.

עין משפט ה

אה"ע סימן עה סעיף ח

ח. הבעל חייב בפדיונה רק בחייו, אבל אלמנה אינה נפדית מנכסי בעלה ואפי' אם נשבת בחייו ולא הספיקו לפדותה^ל אין היורשים חייבים לפדותה, ופי' היא זקוקה ליבם, אלא תיטול כתובתה ותפדה עצמה.

עין משפט ו.

אה"ע סימן עה סעיף ג

ג. אפי' היה פדיונה פי עשר מכתובתה חייב לפדותה, ופי' אין לו

י. כיון שלא הפר לה שונא אותה ואינה יכולה לגור אצלו כלל, משום כך יוציא מיד ואין ממתין אפי' ז' ימים. ט"ז ס"ק ח'.

כ. בסוף פ' י"ב מאישות.

ל. שאין אני קורא בה ואותבינך לאינתו. ואינם חייבים להחזיר הפירות שאכל אביהם דמזל רע שלה גרם, אולם ליורשים אין פירות, כ"כ בח"מ.

מ. דלא קרינן בה ואותבינך לי לאינתו, הח"מ מהרא"ש.

נ. ואם הוא ג"כ נשבה איתה, אשתו קודמת לו אם לא במקום שרגילין במשכב זכר כ"כ הח"מ.

אלא כדי פדיונה אם זה לא יותר מכדי דמיה^ס חייב לפדותה, והוא
שזה פעם ראשונה אבל בנשכית פעם שניה יכול לומר לה הרי כתובתך
ותפדי עצמך.

דף נב:

עין משפט א. יו"ד סימן רנב פ"ה ד

ה. ה. אין פודין את השבויים יותר מכדי דמיהם^ע מפני תיקון העולם, שלא
יהיו האויבים מוסרים עצמם עליהם לשבותם.

אבל האדם יכול לפדות עצמו בכל מה שירצה.

ה. ו. ת"ח או אפי' אינו ת"ח והוא תלמיד חריף ואפשר שיהיה אדם גדול
פודים אותו בדמים מרובים^פ.

הגה: אם אשתו יש לה דין כאחר או כעצמו שיכול לפדותה בכל מה שירצה,
עיין באבן העזר סי' ע"ח.

ס. ויכולה לומר לו או גרשני ותן לי כתובתי או פדני כ"כ הח"מ, ובפעם השני' בלאו הכי
אינו חייב לפדותה יותר מכדי כתובתה כ"כ הרא"ש ורש"י וכן דעת הרמב"ם.

ע. ממשנה גיטין דף מ"ה ע"א, וכתב הש"ך בס"ק ה' דמשמע אפי' קרובו אין לפדות יותר
מכדי דמיו, אבל הב"ח פסק דרשאי לפדות קרובו יותר מכדי דמיו ואין מוחזין בו, כיון
שאינן דוחק הציבור בכך וכ"ש דאין למחות בו לפדות את אשתו ביותר מכדי דמיה.

ומשמע מדברי מר"ן דאשתו היא כשאר כל אדם ואינו יכול לפדותה יותר מכדי דמיה, אבל
הטור כתב דאשתו כגופו. וכתב הב"י דלדעת הרמב"ם הרי"ף והרשב"א והר"ן אין חילוק
בין אשתו לשאר אדם, ובספר ראשון לציון האריך מאוד בזה ע"ש והעלה דאין חיוב לפדות
את אשתו יותר מכדי דמיה, אבל אם רצה אין בכך איסור דאשתו כגופו וסברא נכונה היא
והכי עבדינן. והמעייין יראה שכך נראה מלשונו של השו"ע באבן העזר בסי' ע"ח שכתב
אין מחייבין אותו לפדות את אשתו יותר מ"כדי דמיה" משמע דאם רוצה בכך אין איסור,
ובזה סרה תמיהת הח"מ שם על לשון השו"ע.

פ. מר"י בן חנניא בגיטין נ"ח ע"א וכ"ש מי שהוא כבר אדם גדול.

עין משפט ב.ג.

אה"ע סימן עה סעיף ב.ג.

ב. אין^ז מחייבין אותו לפדותה יותר מכדי דמיה אלא כשאר השבויות.^ק
וי"א דאשתו כגופו וחייב לפדותה בכל אשר לו.

ג. אפי' היה פדיונה פי עשר מכתובתה חייב לפדותה,^ר ואפי' אין לו
אלא כדי פדיונה אם זה לא יותר מכדי דמיה^ש חייב לפדותה, והוא
שזה פעם ראשונה אבל בנשבת פעם שניה יכול לומר לה הרי כתובתך
ותפדי עצמך.

עין משפט ד.

אה"ע סימן עט סעיף א

א. אדם חייב ברפואתה, בין רפואה שיש לה קיצבה ובין רפואה שאין
לה קיצבה^ת, אבל אלמנתו מתרפאית רק רפואה^א שאין לה קיצבה
כמזונות.

אה"ע סימן צד סעיף ז

ז. חייבים לפרוע בשבילה כסף גולגלתה ומס שעליה, כדרך שפרע בעלה
בשבילה. אבל אין חייבין בפדיונה, ולא ברפואתה שיש לה קצבה, ולא
בקבורתה.

צ. רמב"ם כברייתא שם בכתובות נ"ב ע"א כרשב"ג וכ"פ הרי"ף וכמשמעות הגמ' בגיטין
מה. וכתב הח"מ דתמוה הוא שהרי בגמ' מבואר דלרשב"ג אסור אף אם ירצה מפני
תיקון העולם, וא"כ הלשון דאין מחייבין קשה.

ק. דעת הרא"ש בשם הרמ"ה. ודעת מרן כסתמא וכדעה ראשונה.

ר. ואם הוא ג"כ נשבה איתה, אשתו קודמת לו אם לא במקום שרגילין במשכב זכר כ"כ
הח"מ.

ש. ויכולה לומר לו או גרשני ותן לי כתובתי או פדני כ"כ הח"מ, ובפעם השני' בלאו הכי
אינו חייב לפדותה יותר מכדי כתובתה כ"כ הרא"ש ורש"י וכן דעת הרמב"ם.

ת. כתובות נ"א ע"א ונ"ב ע"ב וכרשב"ג.

א. פי' רש"י שהיא חולה תדיר ואז אין לה קיצבה, ואם הרופא רוצה ליקח דבר קצוב
ועי"ז ירפאה כל הזמן, הוי כדבר קצוב.

עין משפט ה.

אה"ע סימן עט סעיף ב

ב. הרשות ביד היורשים לקצוב עם הרופא לאלמנה ויהיה דבר שיש לו קיצבה ויפטרו.

עין משפט ו.

אה"ע סימן סט סעיף א

א. הנושא אשה מתחייב לה בעשרה דברים, וזוכה ממנה בארבעה דברים^ג ואע"פ שלא נכתבו.

אה"ע סימן סט סעיף ב

ב. העשרה דברים הם: ^ד מזונותיה, כסותה, עונתה, עיקר כתובה, רפואתה, פדיונה, קבורתה, להיות ניזונית מנכסיו ויושבת בביתו אחר מותו כל זמן אלמנותה, בנותיו ניזונות עד שיתארסו, בניה הזכרים ממנו יורשים כתובתה יותר על חלקם בירושה שעם אחיהם.

עין משפט ז.

אה"ע סימן סט סעיף ב

עין בסעיף הקודם

אה"ע סימן קיא סעיף א

א. מתנאי הכתובה שהבנים הזכרים ממנה יורשים כתובתה ונידונייתה

ב. מעובדא דקריביה דר"י בגמ' שם.

ג. היינו אפי' לא כתבו הכתובה כ"כ הרמב"ם והביאו הח"מ.

ד. כתובות מ"ו ע"ב ומ"ז ע"ב וכן כ"א ע"א ונ"ב ע"ב ופלוגתא דתנאי אי דאורייתא אי דרבנן, ולדעת הרמב"ם שלושתם דאורייתא, ולהרא"ש מזונות מדרבנן, ולהר"ן אף כסות מדרבנן כ"כ בפ' נערה וכך היא דעת הרמב"ן שכל הפסוק לענין עונה הוא בלבד, ועיין בפ"י הרמב"ן על התורה. ונ"מ אם אומרת איני ניזונית ואיני עושה, דלהר"ן הכסות בכלל. ועיין ברמ"א סעיף ד' ובב"ש ס"ק א'. ועיין בשו"ת "יביע אומר" ח"ג סי' י"ד, ט"ו, ט"ז, וי"ז באריכות גדולה שהעלה דדעת השו"ע דחייב מזונות מדרבנן וכדעת הרי"ף והרא"ש. ושם הוסיף דאף בזה"ז שהחתן מקבל בקנין על כל השעבוד שבכתובה אין חיוב המזונות אלא מדרבנן, ושאינ דעתו להשתעבד אלא לפי מה שחייבוהו רבנן. וכן העלה דגם הבעל מוחזק במזונות ע"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

בתורת נצ"ב, וי"א^ה דאף התוספת יורשים ואח"כ חולקים השאר בשווה.

א. ב. כיצד, היה לו בן מאשה אחת ומתה וכתובתה עם נדוניתה היו^ו אלף, ונשא אחרת וילדה לו בן ומתה^ח בחייו ואח"כ מת הוא וכתובת השניה ר' זוז, הראשון לוקח אלף והשני ר' וחולקין השאר.

עין משפט זז. אה"ע סימן סט סעיף א.ב.
עיין לעיל עין משפט וז

אה"ע סימן קיב סעיף א

א. מתנאי^ט כתובה שהבנות ניזונות אחר מות אביהן עד שיתארסו או עד שיתבגרו, ואפי' לא נכתב בכתובה^כ, או לא נכתבה כתובה כלל במקום שאין כותבין. ואפי' מחלה^ל אמם הכתובה בפירוש יש לבנות מזונות^מ, וה"ה אם אמם נתגרשה חייב במזונות הבנות.

- ה. כתובות נ"ב ע"ב במשנה. וכתב הח"מ לא ידעתי למה כתב בשם י"א, דהלא גמ' ערוכה שם, דזה אחד מהדברים שתוספת כתובה ככתובה וצ"ע.
- ו. לאו דוקא, דאפי' אם היה ר' כחברתה יש נפ"מ אם יש מספר בנים יותר לאחת מלשניה, כ"כ הח"מ.
- ז. ולא דוקא נשא אח"כ, אלא אפי' נשא בבת אחת. ח"מ.
- ח. דאם לא בחייו, כבר נחלקה הירושה.
- ט. כתובות נ"ב ע"ב וכת"ק בברייתא.
- י. אפי' כתב כל שאר התנאים, אבל "ובנן נוקבין" לא כתב, אמרינן טעות סופר אם לא שכתב בפירוש שלא יזונו. ח"מ.
- כ. זו דעת הטור והראב"ד, אבל לדעת הרמב"ם במקום שכותבין ואין לה כתובה בידה אמרינן דמחלה ואין לה גם תנאי כתובה כ"כ הב"ש.
- ל. לא נתבאר בראב"ד בפ' י"ט מאישות שהוא בעל דין זה, מה הדין אם מחלה אמם בפירוש במזונות הבנות, כך העיר הח"מ.
- מ. דלא אמרינן שהפסידו הבנות וניזונות מבני חורין כ"כ הח"מ, ואפי' ילדה אחרי שנתגרשה כ"כ הב"ש.

עין משפט ט.

אה"ע סימן סט סעיף א.ב.

עיי' לעיל עין משפט וז

אה"ע סימן צג סעיף ג.

ג. האלמנה¹ ניזונית מנכסי היורשין כל זמן שלא תבעה כתובתה, ואין היורשין יכולים לסלקה בכתובתה, חוץ ממקום שיש מנהג שיורשין יכולים לסלק, ויכולין ביה"ד² לתקן במקומם כך.

ד. אפי' אם לא נכתב בכתובה שתיזון מנכסיו אחר מותו, או אפי' ציוה שלא לזון אותה בשעת מיתתו, אין שומעין לו, חוץ מאם³ התנו בפירוש שלא תיזון האלמנה.

אה"ע סימן צד סעיף א

א. נותנים⁴ לאלמנה כסות ומדור וכלי תשמיש וכרים וכסתות ועבדים כדרך שהייתה משמשת בהם כשהיה בעלה במדה"י. וכן נותנים לה חדר מיוחד לפי כבודה. וי"א דיכולים ליתן לה מדור הבית אחר הראוי לה, אך⁵ אינה יכולה להשכיר מדור הראשון לאחרים.

ג. מכתובות במשנה נ"ב ע"ב, כאנשי ירושלים וגליל ומהרי"ף ורמב"ם.

ס. הריב"ש כתב דהתקנה היא דהזכות ביד היתומים לסלקה חוץ מג' חודשים הראשונים. כ"כ הח"מ.

ע. אם התנו בשעת נישואין פשיטא דמהני, ואם מחלה תנאי כתובתה אף אחרי הנישואין מהני ואפי' בלי קנין, כ"כ הח"מ. ואף לרמב"ם דלא מהני מחילה בעיקר הכתובה, מ"מ למזונות האלמנה מהני מחילתה.

פ. כתובות ק"ג ע"א. וכדרך שהיתה משתמשת עם בעלה ואפי' בכלי זהב וכסף. ח"מ מהגמ'.

צ. ואע"ג דבחיי בעלה היתה משתמשת בכל הבית, מ"מ עם היורשים אין זה צניעות לאשה להשתמש בכל הבית, כ"כ הח"מ.

ק. ואם ירשו ב' בתים אינם יכולים לדחותה לבית שלישי לכו"ע ורק בבית אחד גדול נחלקו, ח"מ.

ר. דזה רק מתנאי ב"ד שלא תתבזה, כ"כ הח"מ. והוא משו"ת הרשב"א מירושלמי.

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט י. אה"ע סימן נח סעיף א

א. ציוו חכמים שיתן אדם מנכסיו לבתו, וזהו פרנסה או נדוניא^ש, ואפי' הוא עני, ואם היה עשיר, ראוי שיתן לה כפי עושרו^ת.

עין משפט כ. אה"ע סימן קיג סעיף א

א. מת והניח בת אומדין דעתו כמה היה בלבו ליתן לה לפרנסת נדונייתה^א ונותנים לה, ואומדין מרעיו וקניניו, או אם כבר השיא בת בחייו אומדין בה^ב, ואם הב"ד לא ידעו אומדן דעתו נותנים לה עישור נכסים לנדונייתה.

הגה: ב. כשם שנותנים לבת מנכסי האב, כך ניתנים לה מנכסי האם^ג, וי"ח^ד. וי"א דאפי' האב בחיים אין לו להוסיף לבתו^ה יותר מעישור נכסים, אך אין נוהגים כן.

ש. והיינו בגד לימות החמה, ולימות הגשמים, דהיינו כסות לשנים עשר חודש. ועיין בסי' ע"ג. ועיין בח"מ כאן.

ת. אבל אין כופין העשיר ליתן אלא בדעתו תלוי, ועיין בב"ש, ורק שכופין אותו להשיאה וליתן לה פרנסה בצמצום.

א. רמב"ם פ' כ' וגמ' כתובות ס"ה ע"א, ואין הפי' שנוטלת מיד אלא משתעבד לה משעת מיתה לשעת נישואין, ויכולה אח"כ לטרוף ממי שקנה לאחר מיתה כ"כ הח"מ.

ב. משמע אפי' להוסיף יותר על עישור נכסים, והיא דעת הטור בשם הגאונים ומובאת דיעה זו בסעיף ד' ברמ"א בסופו, וכן היא דעת הראב"ד ואפי' לתת הכל אם אמדו אותו לכך ועיין בח"מ ס"ק י"ד. ואם היה עשיר והעני או היה ותרן ונשתנה הולכין אחר דעתו האחרונה כ"כ הטור.

ג. אע"ג דלענין מזונות משנה מפורשת היא דאין נידונית מנכסי האם, מ"מ דעת הרמ"ה לחלק בין מזונות לפרנסה כ"כ הח"מ.

ד. דעת המהרי"ל, והביא ראיה מכתובות ס"ח ע"ב. ופי' רש"י שם לנדוניא שאינה כתובה ועיין בב"ח.

ה. מטעם אעבורי אחסנתא מבניו, והמרדכי והרא"ש הביאו בשם הגאון שראוי לנדות מי שנותן יותר.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ל.

אה"ע סימן קיא סעיף ב

ב. ג. כתובת בנין דיכרין קיימת רק אם לאחר שיקח בן זה כתובת אמו והשני כתובת אמו ישאר באמצע¹ דינר לחלק בשוה, שאז לא בטלה ירושה דאורייתא, אבל אם לא ישאר דינר, אין כתובת בנין דיכרין, משום שזה מבטל ירושה דאורייתא.

ו. מגמ' ומשנה שם דדוקא דינר הוי מותר ולא פחות, ואין לתמוה דינר אחד לב' אחים ואותו דין לעשרה בנים. דכל מידת חכמים כך היא, כ"כ הח"מ.

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com